

Ni Andreu ni Carrión

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Jaume Aymà i Mayol (Barcelona, 1911 - Sant Cugat del Vallès, 1989), fou professor de català als Estudis Universitaris Obrers de la UAB de l'època republicana, "on treballà amb Pompeu Fabra i Andreu Carrión". Qui és aquest Andreu Carrión que té l'honor de fer parella amb Fabra? No l'hem trobat enlloc. En canvi, diverses fonts diuen que hi havia un altre Carrion –sense accent– als Estudis Universitaris Obrers i que a més n'era el director: l'escriptor Ambrosi Carrion (Barcelona, 1888 - Cornellà de Conflent, 1973), entrat al diccionari sense que l'article que li dediquen faci cap referència a aquesta feina docent.

Mort sense enterrar

El *Diccionari de la traducció catalana* d'Eumo Editorial ignora l'any i el lloc de la mort de Josep Maria Bordas i Piferrer, traductor, professor i poeta nascut l'any 1912 a Barcelona. Es va morir l'any 1996, a Barcelona.

El fa treballar massa

Carme Arenas fa dir al narrador d'*El cementiri de Praga* que "treballar unes horettes i després preparar un bon àpat em relaxa". Cal que treballi unes horettes abans de preparar un bon àpat, per relaxar-se? No. El que diu és que "treballar unes horettes preparant un bon àpat em relaxa".

No escolten en Moll

Francesc de B. Moll diu que el mot antic *fiball* –'fermall', 'sivella'– que porten alguns diccionaris catalans i valencians, i que el diccionari Fabra admet, és segurament una errada de còpia per *fiblall*. Ho confirma el fet que Fabra recull la variant *afiblall* (objecte que serveix per a cordar o cenyir una peça de vestir) i el verb corresponent *afiblar* (cordar). El DIEC2 –cal dir-ho?– manté el *fiball* erroni –confirmació que no han llegit l'Alcover-Moll!– i, per tant, la contradicció amb *afiblall* i *afiblar*.

“La Negra” de La Magrana emprèn, amb Chandler i Highsmith, la recuperació de clàssics policíacs

L'octubre de l'any passat, Jordi Canal i Artigas i Àlex Martin Escribà certificaven l'assassinat de la mítica col·lecció de sèrie negra d'Edicions 62, “La Cua de Palla”, després de dos intents fracassats de ressuscitar-la, el 1996 i el 2006 (*La Cua de Palla: retrat en groc i negre*, Alrevés). No recuperàrem mai Chandler ni Hammet? El segon no ho sabem, però el primer sí, per bé que no serà pas Edicions 62, sinó La Magrana, que es proposa d'incorporar clàssics de la novel·la negra i policíaca a “La Negra”, col·lecció històrica de la casa que el desembre del 2009 va encetar una nova etapa amb una novetat de Philip Kerr (Edimburg, 1956), *Si els morts no ressusciten*.

El nou director de La Magrana, Jordi Rourera (Lleida, 1977), ha decidit d'obrir la nova etapa de la col·lecció als millors autors clàssics de la novel·la negra i policíaca, no limitar-se només a Agatha Christie, com s'havia fet fins ara. Raymond Chandler serà un dels més afavorits per aquesta decisió. Ja hi ha tres títols en preparació. El primer *El son etern*, traduït de bell nou, és a punt d'arribar a les llibreries. L'anterior traducció l'havia publicada Edicions 62 amb el títol *La gran dormida*. La traducció era de Josep Vallverdú i es va incorporar a “La Cua de Palla” el 1966. Disset anys després es reedità a les “Seleccions de la Cua de Palla”.

Els altres dos Chandler han de publicar-se l'any vinent. Seran títols d'Edicions 62, amb traduccions noves, un de les “Seleccions de la Cua de Palla”, *Adéu, nena*, amb un títol encara per decidir –l'original és *Farewell, My Lovely*–, i l'altre, de la sèrie “Èxits”, *La finestra alta*. El primer va ser traduït per Jordi Arbonès el 1994 i el segon, per Xavier Dilla, el 1999.

L'altre autor triat per a marcar clarament la línia de recuperació d'autors clàssics és Patricia Highsmith. El primer dels tres títols previstos d'entrada ja és al carrer, *El crit de l'òliba*. La nova traducció és de Ferran Ràfols Gesa. L'anterior, publicada per Edicions 62 a “El Balanci” el 1984, era d'Hortènsia Curell i Gotor.

També seran noves les traduccions de les altres novel·les de l'autora previstes, *The Talented Mr. Ripley*, que apareixerà a final d'any, amb un títol encara per decidir, i *Ripley enterrat*, que arribarà l'any que ve. Les signarà, totes dues, Ricard Biel. La primera novel·la va aparèixer a les “Seleccions de la Cua de Palla” el 1995 en versió d'Anna Noguera i Pous i el títol *L'enginyós senyor Ripley*. I *Ripley enterrat* s'edità a “El Balanci” el 1995 en versió d'Assumpta Camps.

Un tercer autor publicat el mes de març ha servit per a reforçar la nova línia de recuperació de clàssics. És Graham Greene, amb un títol que ja havia estat presentat per la primera “Negra”, l'any 1987, *El tercer home*, en versió de Joan Fontcuberta i Gel. La nova “Negra” no es limitarà pas als autors del segle XX, i de tant en tant recuperarà els primers clàssics de la novel·la policíaca. Començarà amb *La pedra lunar*, del britànic Wilkie Collins (1824-1889), que apareixerà passat l'estiu en traducció d'Anna Torró. La traducció anterior era de Lluís Comes i Arderiu i la va publicar Columna el 1993.

Raymond Chandler (Chicago, 1888 - La Jolla, Califòrnia, 1959) torna amb traduccions noves.